

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Becsek Aladár.

Főmunkatárs: **Cs. Szabó Kálmán.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 25 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D Fia könyvnyomda

Tisztelettel felkérjük hátrálékos előfizetőinket esedékes előfizetési díjaik szíves beküldésére.

Karácsony.

A küzdelmes élet, a zilált, sivár közállapotok közepette, im egyszerre megpihen a lelkünk, szívünkbe jó érzelmek és szent áhitat költöznek. Akikből még nem veszett ki minden jó és nemes, aki még tud érezni: nagyszerű átalakuláson megy keresztül annak a harangszónak hallatára, mely karácsony ünnepének beálltát jelzi. És a kétségbeesett megnyugszik, a szerencsétlen remélni tud, a gőgös megalázkodik, a nyomorultnak megengyhülnek kinjai és a jók boldogok. A bethlehemi pásztortűz bevilágítja a lelkekbe, felmelengeti a szíveket. Átértjük és átérezzük a legmagasztosabb tant, mely arra oktat, hogy szeressük, szeressük egymást, mert így akarja az, ki e világot megalkotá. És úgy érezzük, hogy mi, akik egész esztendőn keresztül agyarkodunk egymás ellen, gyűlöljük egymást, most csakugyan szeretjük egymást... Csodás metamorfozis nagyszerű napja te, szent karácsony ünnepe!

Pedig mennyit vétünk ellened, ki nekünk születettél karácsonykor és értünk szenvedtél kínos halált husvétkor. Mennyire eltávolodtunk tőled, mennyire letértünk az erény útjáról, melyet nekünk mutattál. És a Te irgalmasságod az, hogy e szent napon kiragadva érezzük magunkat a mindennapi élet fertőjéből és közel jutunk hozzád, ki bűneinkben is szeretni tudsz minket.

Szeretni! Ez volt a Te jelszavad, melyet Te kiáltottál be elsőnek a világba, melyben a szívek megkérgesedtek a szeretetlenségtől. A szó bejárja a világrészeket, a tengereket, vizek

és földek visszhangozták s az emberek elismerték. De valahány ember élt e földön eddig, mind megtagadta a szeretet tanát. És valahányszor az emberiségre virradt a karácsony, a Te születésednek ünnepe, az embereket megszállja a szeretet, melyről gyarlóságukban megfélemedeznek a hétköznapiok küzködése alatt.

De el most a hétköznappokkal, ülünk ünnepet: szeressünk! A templomból, ahol imádkoztunk, vétkeink megbocsátásáért, utunk a szegénység, a nyomor tanyájára vezessen bennünket, ahol az ő szegényei élnek, akik rászorulnak szeretetünkre. Akik fáznak, míg mi a kandalló kellemes melegénél gyújtjuk meg a karácsonyfák lángjait; akik éheznek, míg mi terített asztal mellett dicsérjük a napot; akik szomorúak és keserűek, míg mi megnyugszunk és áhitatba merülünk. Enyhítsük a nyomort, adjunk az inségeseknek, hisz nincs nagyobb boldogság, mint adni tudni, jói tenni. Nemcsak imával, de így is szolgáljuk őt, ki ma született, hogy értünk éljen, szenvedjen és megváltson bennünket. Szeressünk, tegyünk jó és lelkünk meg fogja sejteni, szívünk meg fogja érezni, hogy ő csakugyan megváltott bennünket.

... Mi Urunk Jézus Krisztus, láss meg bennünket s világítsd meg a mi utainkat. Mert nagy sötétségben tévelygünk és nem tudjuk, melyik a helyes út. Amerre szemünk ellát, nem látunk helyet, ahol megpihenhetünk, az izzó agyak százezernyi gondolatai között nincs egy, melyben megnyugodhatunk. Minél többet lesünk el az élet és természet titkaiból, annál kevesebbet tudunk a boldogságról és megelégedésről. Minél magasabbra szállunk agyunkkal, annál mélyebbre süllyedünk szívünkkel. Egész lényünket bilincseibe veri az önzés, mely tengerré

áradt immár, tengerré, mely összezapott az emberiség fölött. A tengerből árva, magános szigetként emelkednek ki a Te bátyaid: az alázatosság, a jámborság és a hit. Így nem jó az élet.

Láss meg bennünket urunk és világítsd meg bennünket, eltévelyedetteknek. Küld közénk vezetőket, férfiakat, akikben meg van az, ami benned tökéletes és ami bennünk hiányzik. Ők vezessenek bennünket a Te neveddel, a Te szeretetteddel és meg fognak javulni a mi erkölcsaink. Így erősítsd meg a mi elménket és mi könnyebben fogjuk elviselni az élet terheit, melyek minden karácsony után nagyobb és nagyobb súlylyal nyomnak bennünket. Világosságot, lángoszlopokat küldj nekünk urunk, akik méltók hozzád.

Így imádkozunk hozzád szent karácsony ünnepén.

Művészeti törekvéseink.

A művelődés, előhaladás mindig karöltve jár az izlés finomodásával. A léleknek, a szívnek magasabb vágyai keletkeznek s míg munkássága nemesebb eszmék diadaláért történik, addig pihenése is finom eszményi dolgokban nyilvánul. E finom eszményi dolgok, melyeken a művelt lélek megpihenni szeret, a művészetek. Midőn a napi munkától kifáradtan pihenő pontot keresünk, mily élvezetet nyújt egy szépen előadott zenedarab vagy szívünket mennyire elragadja egy dal s hogy lebilincsel egy szép festmény vagy szobor.

E dolgokról azonban nem szükséges dissertálnunk, sokat irtak ezekről már avatottabbak s ma már axiómaként állanak a fentebb elmondott állítások s nem is ezért hoztuk elő, mintha ezeknek fölösleges bizonygatásával akarnánk unalmat szerezni, hanem hogy pár pillantást vessünk társadalmunknak — különösen a mi kisebb társadalmunknak — művészeti hajlamaira és vágyaira.

A kis leány beteg.

— Irta: **Herczeg Ferencz.** —

Az ajtó függönye megsuhant, a vöröskeresztes ápolónő simára fésült feje megjelent a könyvtár szobában. Odaát meg valami halk nyöszörgés hallatszott.

A tanár ur nem hallotta, elmélyedve dolgozott íróasztalán, tolla sebesen szántott végig a fehér papíron.

A fehér papíron nyilegyenesre gyöngyözött betűsor, — az írás maga is oly erős, logikus és kérlelhetetlen, oly harcziás, mint a gondolat, melyet szóba fűz...

Az írás csatakiáltás az évszázados háboruban: itt a tudós, ott a hit fanatikusai!

A tudós elméje aczáléles, szíve jéghideg, lelke kristálytiszt. Kezében a tudás fáklyája. A mint vakító fényvel a hegyestornyú templomok homályába világít, odabén szétfoszlik a tömjénfüst, sápadtabban csillognak a gyertyák, az aranykoronával kérkedő szentek meg a véres mártírok alakjai eltorzulnak...

— Nagyságos úr!

A vöröskeresztes asszony szól a tanárhoz, halk hangon.

— Nagyságos úr, jönne át egy kicsit, a kis-asszonyka nagyon nyugtalan...

Rögtön leteszi a tollat, észébe jut, hogy a kis leány beteg.

A kis leány ott fekszik összegyűrt párnáin, kuszált hajjal, zavaros szemmel, láztól égő arczczal.

— Te vagy, apa? Ül hozzám, mondanék valamit.

A tanár megfogja a kis leány két kezét. Kicsi, forró kéz, puha és erőtlen, mint a selyemfátyol.

— Apa, mondanék valamit... Tudod, én azt hiszem, hogy megfogok halni...

A tanár egyszerre magához kapja az egész pehelykönnyű termetet, melynek szőke feje erőtlenül hanyatlik vállára. Kétségbeesetten néz a mosolygó arcba.

Így, éppen így mosolygott reá, évekkel ezelőtt, egy másik lázvörös arc, melyhez ez oly csodálatosan hasonlított. Mosolygó gyermekarc — egy ifjúkori álom édes emléke. Lázias volt az az álom és édes, nagyon édes és nagyon rövid, mint a csók, melyet egy szerelmes pár vált virágillatos hajnalon.

A leány halkan beszél.

— Nem akarok meghalni, jobb élni... A szép ruháimat sajnálom, a virágaimat, a madaraimat, meg téged is, apa...

A tanár ezért megcsókolta a keze csuklóját, a leány pedig tovább beszélt halk, szakgatott hangon:

— Nem tud engem meggyógyítani senki, csak valaki: a tóparti csodatevő szűz... Igen! Herta nővér mondta, tudod, az a szép, sápadt szent a kólostorban... Egyszer este kivezetett a boltíves folyosóra, mikor a hold odasütött... Igen! Azt mondta, a fülembé sugta: a tóparti szűz ott lakik a

víz fölött, a sziklacsucson, bádgtetejű templomában... nagyon szereti az orgonaszót meg a gyertyafényt, azért éjjel-nappal száz gyertya ég előtte, meg szól az orgona... Hatalma van a fiatal leányok élete fölött, az égben pedig nem tagadják meg semmi kívánságát... Ha egy fiatal leány halálán van, akkor el kell küldeni egy jámbor asszonyt a szűzhez, hogy hirt vigyen a veszedelemtől... a jámbor asszony vigyen ajándékkul annyi vastag viaszgyertyát, a hány éves a beteg leány, aztán tegyen a fejére bádgoronát, térdén állva csusszon a Mária-oltár körül és mondjon el hét üdvözlégyet...

A leány szava elakadt, kissé gondolkodott, aztán hozzátette:

— Tizennégy éves vagyok, hát tizennégy gyertya kell, jó vastag gyertya... A Náni asszony mehetne, a mosóné, az jól tud imádkozni... Hanem Rézi is menjen vele, mert a Náni szeret inni és be találná inni a gyertyáimat...

Ostobaság! De mit nem tesz meg az ember egy kis leány kedvéért, ha a kis leány beteg? Egy beteg gyermek szeszélye is megér tizennégy gyertyát.

A Náni asszony utra kelt, a Rézi is vele ment. Egy ponyvás tetejű szekéren mentek, mindketten vasárnapi ünneplőben. A Náni asszony büszke volt a missziójára, mint egy kínai követ, a Rézi meg előre örült a bucsujáró legények léhaságainak.

A tanár azalatt a leányát ápolta, a könyvéről pedig egészen megfélemedezett.

Pedig milyen könyv volt az!

Szánalmas mosoly kell megjelenjék mindenki-
nek ajkain, ha rágondol városunk társadalmának
művészeti törekvéseire. Mert ki érdeklődik itt mű-
vészetért? egy néhány lelkesebb, akik akarnak zene-
kedveitől kört vagy dalköröket stb. csinálni, akiknek
aztán minden törekvése hajótörést szenved a nagy
többség közönyén, vagy erősebb kifejezéssel élve,
művészeti érzék hiányán. Igen, hiányzik a művészeti
érzék, ezt bátran kimondhatjuk, még ha be is törík
a fejünk, sőt bizonyításba is merünk bocsátkozni.

Hányszor fordult már meg nálunk elsőrendű,
jól szervezett szintársaság, de kérdjük, hányszor
mentek el tőlünk meglegedetten? Jóformán eset
sem volt, hogy városunk közönsége lelkesedett volna
egy művészi előadásért. Igen, ha komédiások platt
dajcs-ul virnyákoló, festett képü orfeumi szépségek
hirdetnek előadást, akkor ott vagyunk s lelkesedve
tapsolunk nékiek, de akkor, mikor az igazi művészet
muzsájának oltárán kell áldozni, akkor jobb egy
parti kalabert vagy ferblit eljátszani.

Vagy mért nem pártoljuk jobban a dalárdát?
Kevesebb talán azóta az intelligens elem, nincs hang
vagy elveszett a dal iránti nemesebb érzék? Nem...
sokan vannak még ma is intelligensek, kik bizonyára
érzik, sőt biztosan tudják a dal szívnemesítő hatá-
sát, de azért törekednek-e, hogy e téren munkálja-
nak valamit? Hisz van hanganyaguk is — sokszor
bizonyítja az éjfélutáni koresmaélet ezt — de minek
a közös dalkör, kérdik magukban az emberek, ma
már nem divat ez.

És csakugyan úgy tűnik föl, mintha az a kis
művészeti érdeklődés, mely még itt-ott fölszillámlik,
a divat kifolyása lenne. Divatból lelkesedünk, hogy
zeneegyletünk legyen. Divat, mikor a társaságban
lelkesedéssel beszélünk a hazai és idegen zene- és
énekművésztről, de ha vagy egy ide tévedne — sze-
rencsétlenségére — akkor nem megyünk csodálni őt,
mert szégyenkezve bár, de bevalljuk, hogy bizony
mi nem értjük az ő művészeteket és ebben adjuk
meg az igazi bírálatot arra, hogy milyen művészeti
érzéssel bírnak.

A szó teljes értelmében még oda sem jutottunk
tehát, hogy megértsük bár a valódi művészetet!
Vagy talán még sem.

Hisz volt még idő, nem is oly régen, amidőn
városunk társadalmá is élénken érdeklődött minden-
féle művészetért. Volt híres dalköre, zenészei első-
rangú zenekart alkottak, színházában hónapokon ke-
resztül jóra való színésztársaságok játszottak s ha
talán a képzőművészetek iránt kevesebb lelkesedés
is mutatkozott, az természetes is volt s természetes
ma is, mert Magyarországon, az egy Budapestet ki-
véve, hol is lehet képzőművészetről beszélni? Szóval
elég élénken érdeklődöttünk a művészetekért. S ma
kevesebb talán intelligenciánk, nincs akkora szel-

lemi műveltségünk, érzékeink tompultak-e el, hogy
semmi téren művészeti törekvéseket nem látunk.

Nem hisszük, hogy társadalmunknak az lenne
a törekvése, miszerint reá süssék azt a szégyenletes
bélyeget: nincs elég szellemi műveltsége, hogy oda
ért volna, ahol már a művészetekért érdeklődnek.
E dolgok fölül jó lenne komolyan gondolkozni.

Ujdonságok.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter
Hajós né Simon Ida okleveles tanítónő az alsórákosi
áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

Hymen. *Becsek* Aladár, lapunk felelős szerkesz-
tője és tulajdonosa eljegyezte *Steinburg* Viktorint,
Steinburg Ottó kereskedő, takarékpénztári igazgató
és neje leányát.

Erzsébet királyné szobra. A boldogult emlékü
királyné szobrának ügyében szerdán az Erzsébet ki-
rályné országos szoborbizottságot értekezletre hívta
össze *Szék* Kálmán miniszterelnök, ahol bejelentette,
hogy a szoborra eddig 727,000 frt folyt be. A bi-
zottság elhatározta, hogy a napokban a pályázatot
is kiírja és hogy azon csak hazai művészek vehet-
nek részt.

Véglegesítés. A kereskedelemügyi miniszter
Jancsek Józsefet a helybeli áll. kő- és agyagipari
szakiskola ideiglenes minőségű művezetőjét, jelenlegi
állásában véglegesítette

A közig. biz. gyűlésről. Lapunk utóbbi számá-
ban a folyó havi közigazgatási bizottsági ülésről ho-
zott tudósításunkat térszűke miatt csak rövid uj-
donságban közöltük s így tehát röviden foglalkoz-
tunk azzal a ponttal is, amely gr. *Haller* Jánosnak
a megyei főjegyző ellen beadott panaszát képezte, a
melyben ő ellene azon mulasztásáért, hogy a júniusi
installáló közgyűlésen az ő (Haller) bucsúiratára a
határozatot későre küldötte meg, a fegyelmi vizsgá-
latot elrendelni kéri, a mi — mint értesülünk —
félremagyarázásra adott alkalmat. Ezen okból kifo-
lyólag készséggel említjük fel most, hogy az előadó
ez ügyben tett javaslatában felemlítette azt is, hogy
az 1886. XXI.-cz. 68. §. e) pontja szerint a közgyű-
lési határozatot az alispánnak kell végrehajtania, de
miután időközben az alispán nyugdíjazva lett, ezen
ügyben a fegyelmi eljárást elrendelendőnek nem ta-
lálja s utasíttatik az alispán, hogy e kérdéses hatá-
rozatot a panaszlóval közölje. Az iratok e határozat
jogerőre emelkedése után tétetnek csak az irattárba.

Iparosok fillérestétele. A Polgári önképző egy-
let 18-án tartotta meg ez évi fillérestételeinek utolsó
sorozatát érdekes műsorral, nagyszámu közönség je-
lenlétében. A legközelebbi fillérestétel a jövő hó 6-án
lesz, melynek műsorát annak idején közölni fogjuk.

A Kaszinó tánczestétele. A Kaszinó által a far-
sangan rendezendő tánczestélyre az elnöki tiszte-

vet, három feketecsuhás pap pedig tüstént neki ült
választ írni, sárga epébe mártva tollát.

A kis leány annyira fölépült, hogy fürdőhelyre
mehettek. Elmentek a tóparti fürdőbe.

— Föl kell látogatnunk a csodatevő szűzhez,
mondta a leány, — meg kell köszönnünk a szíves-
ségét... Mert egy leány egyszer fogadalmat tett a
szűznek és nem tartotta meg, — mikor letelt a nap
és az óra, a leány egyszerre egy szűrást érzett a
szíve tájékán és szörnyet halt... Herta nővér mondta,
igen...

Mit nem tesz az ember egy kis leány kedvéért,
ha a kis leány beteg? Aztán — egy kis hegymászás
jót fog neki tenni...

Végimentek a lombos parton. Odafenn, a bá-
dogos toronyban, diadalmasan zúgtak a harangok.
Karonfogva mentek, a leány fehér szoknyájában,
karjára akasztva szalmakalapját.

A csodatevő szűz ünneplő ruhájában fogadta
vendégeit, aranyhímzésű, szélesredőjű, kék bársony-
ruhában, ezüst koronával fején. Akkora nagy koro-
nával, mint egy főkötő. Lába előtt száz gyertya
égett, trónusa körül ezüst felhőben kavargott a töm-
jénfűst, az orgona meg zúgott.

A pap felmutatta a hiveknek a csodatevő ruha-
foszlányt, a kis leány egyszerre térdre vetette ma-
gát, a tanár pedig, egyedül állva a térdeplők között,
úgy érezte, mintha elvesztette volna egyik inggomb-
ját, azért lehajtotta fejét s keresgélgni kezdett a
földön.

A csodatevő szűz kőajkai mereven mosolyog-
tak. Ha beszélni tudott volna, valószínűleg azt
mondta volna:

— Nagy volnál te, óh ember, nagy és fölséges,
csak a kis leányod ne volna néha beteg...

Hollaki Ártur főispán elvállalta; alelnökké pedig
dr. *Damokos* Andor alispán és dr. *Solymossy* Lajos
kaszinói elnök lettek megválasztva. Ez ügyben *Hol-
laki* r. b. elnök 21-ére gyűlést hívott egybe, melyen
a bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg. E
gyűlésen lett a mulatság napja véglegesen *február
hó 1-ére* kitűzve, ugyszintén a meghívó is össze lett
állítva. A mulat-ág fényes sikere érdekében a bizott-
ság szűkebbkörű bizottságokat küldött ki, akik kö-
telességüknek ismerik a mulatság érdekében minden
kitelhetőt elkövetni. A meghívók még a hét folya-
mán lesznek szétküldve. Már most felemlítjük, hogy
akik esetleg majd tévedésből meghívót nem kapnak,
e végett a rendezőbizottság bármelyik tagjához szí-
veskedjenek fordulni. A beléptidíjak 3 és 7 koroná-
ban, míg a karzatjegyek 3 koronában lettek megál-
lapítva. A bizottság a mulatságon megjelenő höl-
gyeknek egyszerű és csinos tánczrendekkel fog ked-
veskedni.

Megüresedett szolgabírói állás. Mint értesü-
lünk, a homoródi járás főszolgabírája, *Benedek* Imre
beadta nyugdíjaztatása iránti kérését. Ezzel kapcsो-
latosan felemlítjük, hogy az így megüresedő állásra
Szabady Tivadar udvarhelyjárási szolgabíró megvá-
lasztása biztosra vehető, akit arra e téren szerzett
több évi tapasztalata s az ott kifejtett szorgalma
predesztinálnak.

Uj körjegyző. *Kénosy* Gézát f. hó 22-én egy-
hangulag Gyergyó-Remete nagyközség jegyzőjévé
megválasztották.

Udvarhelyvármegye közgyűlése. Udvarhelyvár-
megye törvényhatósági bizottsága e hó 19-én *Hollaki*
Árthur főispán elnökle mellett rendkívüli közgyű-
lést tartott. A néhány napi locs-pocs őszi idő után
hirtelen lesülyedt a hőmérő és a néhány napi lágy
idő után hirtelen — ugyanazt cselekedte meg a po-
litikai mérce, mert lefelé gravitált az iránt az ér-
deklődés. A közgyűlésen mindössze csak egy néhány
vidéki tag jelent meg s így a 30—40 jelenvolthoz a
város adott embereket. Minden diszónánzia nélkül
tárgyalódtak gyors egymásutánban a tárgysorozatra
felvett pontok, úgy, hogy a fél tíz órakor megnyílt
közgyűlés már déli 12 órakor véget ért s így dél-
utárra csak a jegyzőkönyv hitelesítése maradt meg.
A tárgysorozat legérdekesebb és közérdekű pontja a
16-ik volt, mely alá megyénk *telephon-hálózatának
kiegészítésére* tett javaslat volt felvéve. Még az őszi
közgyűlést megelőzőleg szétküldött folyó év első fe-
léről szóló alispáni jelentésben tárgyalta hosszasa-
ban és hozta azt javaslatba gróf *Lázár* főjegyző,
helyettes alispán, a melynek tárgyalásakor utasi-
totta a közgyűlés az alispánt, hogy a vármegye
területén létesítendő telephon-hálózat iránt megfe-
lelő tanulmányozás után tervezetet mutasson be.
Erre vonatkozólag dr. *Damokos* alispán bő részletes-
séggel és alaposítással tette meg javaslatát, melyben
elegendőnek találja, hogy egyelőre csak a járási szol-
gabírói székhelyek kapcsolassanak egybe a központ-
tal. Az államépítészeti hivatalnak szakvéleménye
szerint az oklándi, kereszturi szolgabíróság bekap-
csolására kell 663 km. bronzhuzal, mely 80 frttal
számítva 5304 frtot tesz; szükséges ezenfelül 1 köz-
pont 500 frt és 2 állomás a 50 frt s így a két vo-
nal összege, az oszlopok nélkül 5904 frtot tenne ki.
Az oszlopokat mellőzhetőnek találja, mert igen való-
színű, hogy a kereskedelmi miniszter megengedi,
hogy az eddig csupán egy sodronnyal ellátott táviró
oszlopok a telephon céljaira felhasználtassanak. A
költségek semmi terheket nem rónak a megyére,
mivel az utalap az idén is 2500 frt megtakarítást mu-
tatott. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az indit-
ványt s így az még a jövő év folyamán keresztülvi-
tetik. Érdekes vitara adott alkalmat az az előter-
jesztés, mely Szombathalva—Sz.-Udvarhely város csa-
tolása folytán a város területére eső törvényhatósági
utszakasznak az Udvarhely—Szováta tvhatósági ut-
vonalból való kihagyása s Udvarhely város kezelé-
sébe való átadását képezte. A kérdés, mivel ellenvé-
lemények voltak, szavazással intéztetett el s a nagy
többség azt a bizottsághoz visszatartatani s új ja-
vaslat készítését határozta. Az átiratok közé volt
felvéve Marosvásárhely szab. kir. város törvényható-
ságának a quota emelése elleni tiltakozó felirata. A
közgyűlés azt, tekintettel arra, hogy azt más megyék
is egyszerűen tudomásul vették s tekintettel arra,
hogy Udvarhelyvármegye tvhat. bizottsága az ezen
kérdésben már egy ízben elfoglalt álláspontjának
megváltoztatását sem indokoltak, sem szükségesnek
nem találja, az átiratot tudomásul vették. Tárgyso-
rozatra volt véve Sz.-Udvarhely városnak 1900. évi
költségvetése is. Ezzel kapcsolatosan az állandó vá-

Szakasztott olyan, mint a szerzője: aczéléles,
jéghideg, kristálytisztá.

Egyik helyén mondja:

„... szánalom fogja az emberbarátot, ha látja
a sötét csodahit áldozatait. Aggok, gyermekek, fana-
tikusok, nyomorékok, hosszú sorban vánszorognak a
csodatevő bálványkép elé. A mit a hegyek ózona még
meggyógyíthatna, azt elsorvasztja a tömjénfűstől,
gyertyagőztől romlott levegő, a nyugalomra vágyó
idegeket elgyötri a rejtélyes kultusz ingere, az or-
vosság, az erősítő táplálék árát elnyeli az örökké
éhes áldozati persely...”

A Náni asszony rendben elvégezte az imádsá-
gait, saját jóvoltából meg is toldotta néhány mi-
atyánkkal és hiszekegygyel, be is dobta a perselybe,
a mi a szűznek kijárt, visszajövet sietett is egy
kicsit, mert nem szeretne volna, ha más mosdatná
meg, öltöztetné fel az aranyos kisasszonykát, ha
időközben meg találna halni.

A kisasszonyka nem halt meg, szépen fellábot.

A tanár nyugodtan be is végezhetette, ki is nyo-
mathatta könyvét.

Több világosságot! Irta: *Mikrokozmosz* doktor,
— ez volt a czime.

Milyen könyv volt! Főlényes, harcias, ellent-
állhatatlan, — ilyet csak oly ember írhat, a ki le-
rázza évezredes előítéletek bilincseit és nem hajt
térdet semmiféle bálvány előtt, mert nem remél, nem
vár semmit, megtalál mindent önmagában. Egy em-
ber, a ki nem fél semmitől, nem fél a haláltól sem,
mert tudja, hogy az nem egyéb az organikus lét
befejezésénél és nem félelmetesebb a születésnél.
Egy ember, a ki tudja, hogy a világ nem templom,
hanem műhely...

A világosság barátai örömmel fogadták a köny-

lasztmánynak azt a javaslatát, hogy a polgármester ellen a fegyelmi eljárás elrendelendő, elfogadták, mivel a polgármester 12,000 frt kölcsön felvételekor nem eszközölte ki a magasabb hatóság engedélyét. A tárgysorozat 52 pontból állott s letárgyalása az elnök elttetésével ért véget.

Megyei kivándorlók száma. Vármegyénkből a folyó 1899-ik évben külföldre, de különösen Romániába 1068 családfő vándorolt ki 1054 családtaggal, amely számból csak elenyésző csekélyen jöttek vissza.

Az 1900. évi képviselőválasztók. A jövő évre érvénnyel bíró képviselőválasztók névjegyzéke összeállított. Eszerint van az udvarhelyi választókerületben 3091, a kereszturnban 2190, a homoródiban 1946, összesen 7227 képviselőválasztó.

A jégen találkozott már csütörtökön délelőtt városunk sportkedvelő köreinek társasága. A pálya ünnepélyesen még nem nyíltott ugyan meg, de a szezon teljes mérvben megkezdődött. A hőmérő kénese már kedden 5 fokra süllyedt s ennek következtében a korcsolya-egylet elnöksége a megvizsgált és kellő erősnek talált jeget a közönség rendelkezésére bocsátotta. Az idejéjelet az előjelekből ítélve élénk lesz s az idő kedvezése esetén az elnökség egy vagy két jégünnepély rendezését is tervbe vette. A pálya ünnepélyes megnyitása ma délelőtt 11 órakor lesz, amidőn a nem tagok 30 kr bemeneti díjat fizetnek.

Kamatláb emelés. Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság hirdetmények útján hozta a közönség tudomására, hogy a betétek után járó 5 százalékos kamatot a jövő év 1-étől 5 $\frac{1}{2}$ százalékra emeli fel s a betéti kamatadót továbbra is az intézet fizeti. Kölcsöneinél az eddig számított 1000-tól kiemelési díjat további intézkedésig ugyan csak jan. 1-étől évi 1 százalékosra emeli fel, azonban a legkisebb díj 10 kr. Nyiltszámláknál még külön 1000-tól jutalékot számít.

Vásárnapja. A hirtelen nagy hidegre, szélre forduló időjárás befolyásolta a 21-én tartott országos vásár forgalmát. A mozgalmat nem lehetett élénknek mondani, mivel vidékiek nagyszámmal maradtak otthon s a sátrasok gyenge vásárról panaszkodtak. A ruhaneműekben sem volt meg a kellő forgalom, amit a pénzzsűknek lehet tulajdonítani. A barompiacra sok felhajtás történt s a kereslet kedvezőnek volt mondató. A helyi forgalom általában nagyon közepes volt, az iparosok és a különböző elárusítók pénzhányról s a kereslet tetemes lanyulásáról panaszkodtak.

Halálozás. Folyó hó 19-én hunyt el özv. Zagoni Mózesné szül. Kiss Juliánna, ev. ref. papné, életének 70-ik, özvegységének 16-ik évében. Temezése 21-én történt meg. Halálával gyermekeit Birit, Juliánmát és Erzsit, ugyszintén nagyszámu rokonságát borította gyászba.

Székelv-Udvarhely város közgyűlése. Sz.-Udvarhely város f. hó 20-án tartotta dr. Gyarmathy Dezső polgármester elnöklésével ez évi negyedik rendes közgyűlést a képviselőtestületi tagok élénk érdeklődése mellett. Gyarmathy polgármester kilencz órakor nyitotta meg egy hosszabb elnöki megnyitóval a gyűlést. Mindjárt a tárgysorozat elején tárgyalatott a tanács és az aszfalt-bizottság javaslata az aszfaltmunkálatokra vonatkozólag. Az ujabban hirdett pályázatra öt ajánlat érkezett be, melyeket a tanács folyó hó 10-én tartott ülésen Gálffy Endre főjegyzőnek adott ki, hogy az egyes beérkezett ajánlatokat összehasonlítsa s ennek alapján javaslatot terjesszen e közgyűlés elé. Az egyes ajánlatok végösszegei ezek:

3455 □ járda, 799 □ kapubejárat	
1. Hazai aszfalt részvtr.	27.659 frt 60 kr
2. Magyar aszfalt rt.	26.353 „ 35 „
3. Pécsi Dávid	23.443 „ 05 „
4. Erdélyi aszfalt rt.	24.839 „ — „
5. The Neuschattel	24.594 „ 58 „

A Hazai és a Magyar aszfalt-részvénytársaságoknak ajánlatai részint azért, mivel a legdrágábbak, de másrészt azért is, mivel biztosítékot ajánlataik mellé nem mellékeltek, figyelembe nem voltak vehetők. A Pécsi Dávid ajánlata, mivel teljesen ismeretlen, figyelembe nem venni véleményeztetett. Az erdélyi aszfalt rt. ajánlata szintén elesik, mivel a három utóbbi ajánlatnál drágább, de máskülönbben is a fizetési feltételei sem előnyösek. Így tehát mint legelőnyösebb és legmegbízhatóbb cég, a The Neuschattel céget ajánlja elfogadásra. Névszerinti szavazással és nagy többséggel a közgyűlés a javaslatot elfogadja. Tárgysorozat 7. pontja alatt tárgyalódott a Varga patak befödésére tett ajánlatok és az egészségügyi bizottság véleménye. A képviselőtestület hosz-

szabb tárgyalás után úgy hozta meg határozatát, hogy a patak mentén lakó háztulajdonosok saját költségükön befedik azt, azonban az egyöntetűség föltétlenül szemelőtt tartandó. Az 1900. évre érvény-nyel bíró városi virilisek névjegyzéke tudomásul vétetett. Tárgysorozat rendén tette meg a polgármester az új városház építésére vonatkozó javaslatát, t. i. hogy az vétessék le a tárgyalásról egészen addig az időpontig, amíg a város kellő fedezettel rendelkezik. Helyeslőleg vették tudomásul ezt, valamint azt is, hogy a már régebben hirdetett pályázatokra beérkezett pályamunkák után járó tiszteletdíj kiutalványoztassék. Ugyancsak a polgármester tett javaslatot a községi elemi iskolának államosítására vonatkozólag is. A határozat értelmében a miniszterhez felirat lesz intézve, melyben a város az államosítás esetén kész lesz ahoz 60,000 frttal hozzájárulni. A belügyminiszternek a 3-ik gyógyszerár ügyében hozott határozatát — mely szerint jelenleg fölöslegesnek tartja a városban még egy gyógyszerár felállítását s éppen ezért azt nem engedélyezi — tudomásul vették. Elfogadták a város tisztántartására a polgármester azon javaslatát, hogy e végett két embert szerződtessenek. Hosszabb időt vett igénybe a tüztöltő-egylet az 1894. és 1897. évi zárszámadásának tárgyalása. Lázár József községi isk. tanító és társainak lakbér illetmény felemelési kérésüket ez időszert nem tartotta indokoltnak s így elejtették. A tárgysorozat 34 pontból állott s letárgyalása délután 5 órára ért véget.

A Polgári zenekar saját céljaira, *Felméri József, Kökösi János, Rájk Róza és Sepsí Juliska* rendezésével f. hó 27-én, szerdán az Iparos-kör nagytermében fillérestélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány, a helybeli első zenekar. 2. Duetto a Luciából, harmonium kíséret mellett éneklők: Koronkay Ferenc és Szántó Ferenc egyt. tagok. 3. Szaval Veres Nelli k. a. 4. Részlet a „Büvös vadász“ cz. operából, szárnykürtön játsza Lang György egyt. tag, harmoniummal kíséri Morascher Hugó karnagy. 5. Szaval Papp Sándor egyt. tag. 6. „Puszták fia“ hegedű-szóló, zenekar kíséret mellett játsza Morascher Hugo karnagy. 7. Zene, a helybeli első zenekar. Műsor után táncz lesz 12 óráig. Belépti díj, mint a rendes fillérestélyt.

A rágalom. Lopva jár a rágalom, — sötétben az orozva gyilkoló, de aztán mind rü utálatos szennyében és napfényben sütkörésszik, már oly erősen, hogy ocsmány pörögését se resteli. — A század utolsó napjaiban az erkölcsi zsodomák fészkebe fellélegzelve a levegőbe érezni lehet valamit. A kunyhótól egészen a selyem kárpitos, pálmával díszes szalonig lopja magát a rágalom. Keresztül gázol a családi élet szentélyén, szét rugja ostoba szamármódjára az eszményiség virágos kertjét, a férfi vénasszonyát aljasul és oly bűnöket fognak az emberekre a melyek kétségbeesztőn gondolkozót tesz mindenkit: vajjon mikor kerül a sor így reám, — testvérré, anyára, jó barátnőre, jó ismerősre ha a világ abban a kis fészkekben is ily gyalázatos tud lenni. Azok a parkett hősök, azok a divatos hölgyecskék, azok a czimeres gyáva gazemberek, kik terjesztik a rágalmat, nem nézik a családot, a kávézsurok mellett ily gyalázat járja, a mely feldulja a családi boldogságot, rossz hirbe kever anyát, leányt, férjet, éppen azok részéről talán, akik az erkölcsiség klasszikusságával nem takarózkodhatnak. Suttognak a selyem függönyök mellett, rágalmaznak mindjárt, ha kettő összetalálkozik és szédületes gyorsan terjed a rágalom, amely már első pillanatban látszik, csak gyalázatos rágalom, de azért terjed s oly formában, hogy a legbecsületesebb ember is megütközik rajta. Az erkölcsi romlottság vérlázító képe ez, hiszen ezen uton tönkre lehet hurcolni egy egész családot egy érdekes zsur alkalmával; megindul, mint Svájcz magas hegyn a kis hópehely, melyet egy vigyázatlan pillanatban egy ostoba krakógó szarka rugott le és lavínává növi ki magát, míg a völgybe ér, amely eltemet embert, házat egyaránt. Vigyázni tessék! Csak kényesen! — ha beszél a rágalmazó, arczúlítás legyen a felelet, mert soha se tudod más pillanatban nem-e te rólad mord oly hazugságot. A rágalom, az gyilkos boszu, vigyázz! — mert téged is úgy megcsiphet, mint megcsip mást — egész ártatlanul. S mindezeket azoknak, a kiket érdekel.

Az állategészségügy államosítása. A földmivességi miniszteriumban a napokban Darányi Ignác földmivellésügyi miniszter elnöklete alatt ankét volt, a melyen az állategészségügy államosításáról szóló törvény tervezetét tárgyalták. Jelen volt ezen az értekezleten a képviselőház és a főrendiház

több meghívott tagja, továbbá néhány vármegye főispánja, illetőleg alispánja s végül az állatorvosi főiskola tanári kara. A törvényjavaslat tervezetét Koós min. fogalmazó ismertette, a melyet azután pontról-pontra behatóan megvitattak s végül némi módosítással elfogadták a tervezetét. Rácz István dr., az országos állatorvosi egyesület titkárnak kérdésére kijelentette Darányi miniszter, hogy a törvényjavaslatot nemsokára a képviselőház elé terjeszti.

Emléket az agyagfalvi réten. Ujabban adakoztak: Farkas József gyűjtőivén a derzsi székelyektől 6 frt 87 kr, Benedek Pál által Tompa Lászlónétól 1 frt, összesen 7 frt 87 kr. Ezt hozzáadva a már begyűlt 962 frt 20 krhoz, az alap összege tesz 970 frt 07 krt. Fogadják a nemesszövület adakozók hazafias adományaikért a végrehajtóbizottság hálás köszönetét. *Ferenzi János* végrh. biz. pénztárnok.

Litografizott névjegyek a leggyorsabb ki- viteltől a legdiszesebbig 100-anként 40 krajczártól fölfelé megrendelhető e lap kiadóhivatalában.

Irodalom.

A Pesti Hírlap, mely 1900-ban már 22-ik évfolyamát éri meg, nagyszerű példáját mutatja annak, mint lehet egy lap, éveinek számával ellentétben, nem öregebb, hanem folyton ifjab, szerényebb élénkebb, mintha csak most igyekeznék az olvasóközönség kegyeibe jutni. De hiszen ez természetes; mert egy hírlapnak nem szabad meg öregedni, nem szabad — sőt a mai élénk verseny mellett jóformán nem is lehet — ellanyhulnia. A Pesti Hírlap vezetői jól tudják azt; jól ismerik az újságcsinálás minden csinját-binját s ennek köszönhetik, hogy szinte versenyen kívül állnak, annyi ujabban keletkezett napilappal szemben. A kiadóhivatal, honnan mutatványszámokat is lehet kérni, Budapest, V., Váci-körút 78. sz. alatt van.

A búr háboru és a magyarok. Évtizedek óta nem keltett Magyarországon távoli világrész háboruja oly közérdeklődést, mint most az angol-bur mérközés. Talán azért is, mert a magyarok és a burok közt oly sok a rokon vonás. A bur nép is, mint mi, nagybárra földmivellésből él; kevés számu, de bátor, edzett, szabadságszerető, akár a magyar; s függetlenségének a védelméért épp úgy szembe mert szállani egy nagy világhatalommal, mint mi 1848—49-iki szabadságharcunkban. E ritka közérdeklődést bizonyára még növeli a „Budapest“ pol. napilapnak az a törekvése, hogy a dúló háboru jelentősebb mozzanatait képekben is igyekszik bemutatni. Egyáltalán a „Budapest“-nek közművelődési szempontból is egyik nagy érdeme, hogy az eseményeket illusztrációkban is hozza. Akci tehát egy jó, de olcsó áru lapot akar járattni, s az eseményeket képekben is szeretné szemlélni: az bátran elő fizethet a „Budapest“-re, amelynek előfizetési ára egy hónapra 1 frt (2 korona), negyedévre 3 frt (6 korona), félre 6 (12 korona), egész évre pedig 12 frt (24 korona). Mutatványszámokat bárkinek kívánatra ingyen küld a „Budapest“ kiadóhivatala, Budapest, IV., Sarkan-tyus-utca 3. sz. a.

„Magyarország“ hírszolgálatával, elevevességével ma a legjobb lap. Ma, mikor az ország minden nagyobb városával és azonkívül Béccsel, Berlinnel telefon-összeköttetés létesült, a lap technikai előállítása és bámulatosan megváltozott. Minden hir, minden esemény rögtön továbbított és a közönségnek nem kell többé várni, míg nagysokára éltesül a politikai és közgazdasági élet összes fontosabb eseményeiről: a „Magyarország“ mindent összefoglalva, hűséggel, részletességgel hozza már az összes eseményeket és az ország legtávolabbi részeiben már a reggeli órákban értesíti a közönséget a történetekről. A „Magyarország“ legtöbb vezércikkét Bartha Miklós, az ország első publicistája írja. Ma nincs neki, a ki nemzet gondolkodását és az ország igaz érdekeit jobban felismeri és szebben tolmácsolni tudja. Kossuth Ferencz szintén e lap hasábjainak szenteli becses publicistikai működésének legjavát. A lapnak Holló Lajos orsz. képviselő a főszerkesztője, a ki a lapot nagy akaraterejével megteremtette és lankadatlan kitartásával felvirágoztatta. Felelős szerkesztő dr. Lovász Márton. A „Magyarország“ előfizetési ára egész évre 14 frt, félre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Leggyorsabb az előfizetési pénzeket postautalványon küldeni a kiadóhivatalba (Teréz-körút 19.)

100—300 forintig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által, biztosan és becsületes tőke és riziko nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helységében. Ajánlatok „Könnyű kereset” czímen SINGER GYULA hirdetési irodájába Budapest, II., Lipót-utca 14.

Kiadó lakás. A Rózsá-utcsában 3 szoba, konyha- és mindenféle mellékhelyiségekkel ellátott lakás, veteményes és gyümölcsös kerttel együtt kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni lapunk szerkesztőségében.

Hirdetés.

Nagy- és Kis-Kadács, valamint Kobátfalva határán lévő 100 hold területű birtok, melyből 22 hold erdő, a többi pedig szántó és kaszáló, örökáron eladó. Értekezhetni lehet tulajdonos INCZEFY ALBERT-tel Tövisen.

Hatóságilag engedélyezett VÉGELADÁS

A Dénes János-féle

vármegyei alatti levő férfi és női

szövetraktárt

üzletfelhagyás folytán, mélyen le-

szállított árban kiadusítja

a TULAJDONOS.

Gyertyánffy Gábor

könyv-, szép- és papírkereskedése

Székely-Udvarhelyt.

• AJÁNlja •

Karácsonyi és újévi ajándéku alkalmas
nagyválasztéku raktárát:

a magyar irodalom

remekének

ugy egyszerűbb,
mint a legdíszesebb kötésekben.

Továbbá

imakönyvek, emlékkönyvek,
képes könyvek, ifjúsági iratok,
fényképalbumok, levélmappák,
diszlevélpapír-, borítékdobozok,
képes levelező-lapok
és azokhoz albumok dús választékát.

Az „Udvarhelyi Híradó”-hoz mellékelte „Irodalmi Ertesítő” szerinti hihetetlen olcsó árra leszállított művek általam ugyanazon feltételek mellett szállíttatnak.

Utolsó hét.

6

huzásra érvényes jótékonycélú — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény a 20,000 kor. stb. ért.

Kivánatra 20 százalékos levonással készpénzben kiűzöttetik.

Első huzás visszavonhatatlanul
már január hó 4-ikén.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

a nagy jótékonyági sorsjáték kezelősége

a Budapesti poliklinikai Egyesület kórháza javára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Kapható e lap szerkesztőségében.

Az 1895. évi cáiroi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált
s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt
külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, a köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten:

Török József ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyisint a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél
S.-A.-Ujhely.

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyisint Székely-Udvarhelyen:

SOLYMOSY JÁNOS gyógyszerésznél.
Székely-Keresztúron: Baumgärtner Károlynál.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszer ellentálat az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvény, csúsznál, tagszaggyatásnál és meghűlésekkel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérbéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter-cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT és. és kir. udvari szállítók.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Van szerencsém
ugy a helyi, valamint a vidéki n. é. közönség becses tudomására adni, miszerint a közelgő

karácsonyi és újévi idényre

üveg-, porcellán-, és díszműáru üzletemet és lámpa nagyraktárat

karácsonyi és újévi

Ajándék- tárgyakkal

Láttam el
és arra törekedtem, hogy a legtovább menő igényeknek a legpontosabban eleget tehessek.

Minthogy áruimat legelső kézből, a legnagyobb cégek-től és házaktól szereztem be, azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a legjutányosabb árakban szolgálhatom ki a nagyérdemű közönségnek is.

Mint eddig, ugy ezutánra is a nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Drágomán S. J.

A Kossuth-utczában az a lakás, a hol Pongrácz ezredes lakott, azonnal kiadó.

Értekezhetni:

dr. Solymossy főreáliskolai igazgatóval.

Korcsolya nagyraktár!

Mindennemű korcsolyák legjobb kivitelben.

Vás

kályha ellenzők, fa- és szénkosarak, kályha előtétek egyszerű és díszes kivitelben.

Konyhaberendezések és különlegességek
dús választéka.

Szerszámok

minden iparág részére.

Varrógépek minden kivitelben.

Ajánl elősmert jutányos áron

PAPP-ZAKOR ENDRE

vas- és szerszámüzlete
az „arany kaszához.”

Székely-Udvarhelyt.

Videki megrendelések pontosan küldetnek.